

השירים השישי והשביעי נכתבו במאה ה-11 בתקופת שלטונה של שושלת סונג, על-ידי סוֹ שָה, הידוע גם בשם סו דוֹנְג־פּוֹ. השירים השמיני והתשיעי נכתבו במאה ה-14 על-ידי ליו ג'י, משורר שחי תחת שתי שושלות – שושלת יואן (1271-1368) ששליטיה היו המונגולים שכבשו את סין, ושושלת מינג (1368-1644) שתחתיה החזירו לעצמם הסינים את השלטון על ארצם. השיר העשירי והאחרון הוא של משוררת, וואנג ג'ן-אי בת המאה ה-18, שחייתה בתקופת שושלת צ'ינג (1644-1911), שהקימו המנצ'ו שכבשו את סין והפילו את שושלת מינג. בסוף ימי שושלת צ'ינג נפלה הקיסרות וקמה סין המודרנית. השירה הסינית התפתחה והשתנתה לאורך השנים, אך כפי שניתן לראות בשירים אלה, גם בתקופות המאוחרות הוקירו הסינים את השירים הקדומים והמשיכו לכתוב שירים בתבניות העתיקות, לצד צמיחתן של צורות שירה וספרות חדשות.

דאי שו-לון

דאי שו-לון (789-732) היה משורר ופקיד ממשל, נולד בג'יאנגסו למשפחה של מלומדים מתבודדים שלא ניסו לקחת חלק בשלטון. בתחילת שנות העשרים לחייו ברח דאי שו-לון עם משפחתו מביתם בעקבות המרד של אן לושאן. המצב הכלכלי של המשפחה הידרדר ודאי שו-לון ניגש לבחינות הקיסריות, עבר אותן והצטרף לשירות הציבורי. הוא שירת בתפקידים שונים ברחבי סין, ביניהם מושל מחוז. הוא התפטר ממשרתו בעקבות מחלה, ומת בדרכו לביתו. הוא כתב שירה במגוון סגנונות, ותיאר בשיריו את חייהם הקשים של פשוטי העם והחיילים.

עשבי החזית

עֲשָׁבֵי הַחֲזִית, עֲשָׁבֵי הַחֲזִית,
עֲשָׁבֵי הַחֲזִית יִבְשׁוּ, אֲנָשֵׁי הַצָּבָא הַזֶּדְקָנוּ.
מִצָּפוֹן וּמִדְרוֹם לְהָרִים הַשְּׁלֵג בְּהִיר,
עַל פְּנֵי מְאוֹת אֲלֵפֵי מִילִין הַסֶּהר מְאִיר.
מְאִיר הַסֶּהר, מְאִיר הַסֶּהר,
קוֹלוֹ שֶׁל חֲלִיל הַקְּנָנִים מְלֵא צֶעֶר.

וַיִּי־יִנְגְּוּ (בערך 737-792) נולד בבירה צ'אנג־אן. הוא היה בן למשפחת אצילים, וכבר בגיל 15 החל את דרכו בשירות הציבורי. הוא שירת בכמה תפקידים בכירים בממשל, וביניהם שופט ומושל מחוז. לאחר שהתפטר חי חיים נינוחים במקדשים בודהיסטיים עד סוף ימיו. הוא כתב שירים במגוון סגנונות, רבים מהם עוסקים בתופעות הטבע.

סוס נכרי

סוס נכרי, סוס נכרי,
 עֹבֵב הַרְחֵק מְאַחֵר אֶת הַר יֶאֱנֶגֶי.
 דוֹהַר בְּחוֹל, דוֹהַר בְּשֶׁלֶג, צוֹנֵף בּוֹדֵד
 מִבֵּיט מְזַרְחָה, מִבֵּיט מְעַרְבָה, דְּרָכּוֹ אֲבֵד.
 אֲבֵד דְּרָכּוֹ, אֲבֵד דְּרָכּוֹ,
 עֶשֶׂב לֵלֵא סוּף. הַשְּׁמֶשׁ שׁוֹקֵעַ לְאֵטוֹ.

וואנג ג'יאן (בערך 766-831) היה משורר ופקיד ממשל. נולד בהנאן, הגיע מרקע צנוע וחי חיי עוני. הוא שירת בצבא וכתב שירים על הלחימה בחזית ועל חיי החיילים. לאחר מכן עבר את הבחינות הקיסריות והצטרף לשירות הציבורי. הוא שירת במגוון תפקידים, בכללם מושל מחוז ופקיד צבאי בכיר. רבים משיריו עוסקים בקשיים של פשוטי העם. בנוסף כתב שירים על החיים בחצר הקיסרית.

ערבה בוכייה

עֲרְבָה בּוֹכִיָּה, עֲרְבָה בּוֹכִיָּה,
הָעֶרֶב יוֹרֵד, הַחֹל לָבֵן, הַמַּעְבֶּרֶת מוֹכֵנָה.
מִחֶרְטוֹם הַסִּירָה אֵין סוֹף לְמִי הַנְּהָר.
הַסּוֹחֵר נִשָּׂא אִשָּׁה צְעִירָה וְלָבָה נִשְׁבֵּר.
נִשְׁבֵּר לָבָה, נִשְׁבֵּר לָבָה,
הַחֲגִלָּה שְׁעָפָה בְּלִילָה אַבְדָּה אֶת בֶּן זוּגָה.

מניפה עגולה

מְנִיפָה עֲגֻלָּה, מְנִיפָה עֲגֻלָּה,
מִסְתִּירָה בָּהּ פְּנֵיָהּ אִשָּׁה יָפָה שְׁחֻלְתָּה.
שְׁלֹשׁ שָׁנִים עוֹרָה הַצַּח הַחֹוִיר וְרָפָה.
מִי יְדוֹן עִמָּה שׁוֹב בְּכָלִי מִיִּתֵּר וּנְשִׁיפָה?
נְשִׁיפָה וּמִיִּתֵּר, נְשִׁיפָה וּמִיִּתֵּר,
עֲשִׂבֵי אָבִיב חוֹסְמִים הַדֶּרֶךְ לַחֲצֵר הַקִּיסָר.

פנג יאן-סי

פנג יאן-סי (או פנג יאן-גי לפי חלק מהמקורות ההיסטוריים, 903-960), היה מדינאי ומשורר. נולד בשנותיה האחרונות של שושלת טאנג, וחי רוב ימיו במשך תקופה בת כ-70 שנה המכונה "חמש השושלות ועשר הממלכות", תקופה שבה סין הייתה מחולקת לממלכות שונות שנלחמו זו בזו. פנג יאן-סי היה מדינאי משפיע בממלכה שנקראה "טאנג הדרומית", שראתה עצמה כממשיכה של שושלת טאנג שנפלה. ספרי ההיסטוריה מציינים את דמותו באופן לא מחמיא כמדינאי אופורטוניסט, חסר יושרה, תאב כוח ובעל יכולות מוגבלות, שכיסה על כך בעזרת יכולת שכנוע וכשרונו המילולי. על-פי אחד הסיפורים אסר השליט של טאנג הדרומית על האנשים למכור את ילדיהם כמשרתים. פנג יאן-סי ואחיו ששירתו כיועציו של השליט רצו לבטל את האיסור למכור את הילדים, אך השליט סירב. לאחר מותו של השליט פרסמו פנג יאן-סי ואחיו את צוואתו והכניסו לשם סעיף המבטל את האיסור על מכירת ילדים. כשבנו של השליט שירש אותו גילה זאת, הצוואה כבר התפרסמה ועל כן נותר הסעיף על כנו. מאוחר יותר גרר פנג יאן-סי את השליט החדש למלחמות גבול שנכשלו והותירו את הממלכה ענייה וחלשה יותר.

גדת הנהר

גִּדַת הַנְּהָר, גִּדַת הַנְּהָר,
הֵיכֵן זֹ שְׁעֵזְבָה, שְׁחִרַת הַשְּׁעֵר?
בְּיָמִים הָהֵם, יָד בְּיָד בַּמַּגְדָּל הַגְּבוּהָ.
כְּמוֹ אֲזוֹ, לְפָנַי הַמַּגְדָּל זֹרֵם הַנְּהָר.
הַנְּהָר זֹרֵם, הַנְּהָר זֹרֵם,
וּבְתוֹכוֹ זֹג דְּמָעוֹת שְׁבוּרוֹת לֵב.

סוּ שָׁה, הידוע גם בשם סוּ דוֹנְג־פּוֹ (1101-1037), היה משורר, מסאי, צייר, אמן קליגרפיה, מלומד ואיש ממשל בכיר בשושלת סונג. נולד בסצ'ואן למשפחה של מלומדים. בגיל 19 עבר את הבחינות הקיסריות בדרגה הגבוהה ביותר. הוא מילא משרות ממשלתיות רבות במשך 20 שנה, עד שכתב שיר שמתח ביקורת על רפורמות שהעביר איש ממשל בכיר באותה תקופה. תומכי הרפורמות האשימו את סו שָׁה שעלב בקיסר והוא נשלח לגלות וחי בעוני. בתקופה זו למד לאהוב את המחוז שאליו הוגלה, תרגל מדיטציה וכתב שירים רבים. לאחר שש שנים התחלפה הממשלה וסו שָׁה הוחזר מהגלות, אך לאחר שמונה שנים הוגלה שוב. לאחר שש שנים קיבל חנינה נוספת, ומת בגיל 64 בדרכו למשרה חדשה. הוא כתב שירים במגוון סגנונות, בין השאר על זקנה, מוות ותככים פוליטיים.

דייג זקן

דֵּיג זָקֵן, דֵּיג זָקֵן,
עַל הַנְּהָר גֶּשֶׁם דֶּק וְרוּחַ קָלָה
חֹזֵרֵן צֶהָב לְגוֹפּוֹ, שְׂכַמִּית קֶשׁ יִרְקָה,
יֵין אָדָם, דְּגִים לְבָנִים, בְּשִׁקִּיעָה חֹזֵר.
חֹזֵר בְּשִׁקִּיעָה, חֹזֵר בְּשִׁקִּיעָה,
צִלִּיל הַחֲלִיל מֵאֵין הוּא בָּא?

אווז חוזר

אֲוֹז חֹזֵר, אֲוֹז חֹזֵר,
עַל הַחוֹף הַדְּרוֹמִי שֶׁל גִּיאַנְג־נָאן שׁוֹתָה וּמְנַקֵּר
עוֹמֵד לְעוֹף אֶף מְרַחֵף בְּמָקוֹם, מִשְׁתַּהֵּה
מְעַבֵּר לְגִבּוֹל בְּצִפּוֹן, הָאֵבִיב בָּא קָר וְקֶשֶׁה
קֶשֶׁה וְקָר, קֶשֶׁה וְקָר,
עֲשׂוֹבֵי הַמַּיִם רוֹצִים לְצַמֵּחַ, אוֹלֵי תְעוֹף רַק מְחַר?

ליו ג'י (1311-1375), הידוע גם בשם ליו בורוון, היה אסטרטג צבאי, מדינאי ומשורר שחי בסוף שושלת יואן (1271-1368) ותחילת שושלת מינג (1368-1644). נולד בג'יה-ג'יאנג. ליו עבר את הבחינות הקיסריות בדרגה הגבוהה ביותר, ושירת במשך 25 שנה את שושלת יואן, שבראשה שלטו המונגולים שכבשו את סין. ב-1348 נשלח ליו ג'י לדכא מרד. מנהיג המורדים ניסה לשחד אותו כדי להימלט מעונש. ליו ג'י סירב, אך המורד הצליח לשחד גורמים בכירים בממשל וקיבל משרה ציבורית בכירה. הדבר גרם לקרע בין ליו ג'י לשלטון, שהוביל לבסוף לפרישתו מהשירות הציבורי. מאוחר יותר הפך ליו ג'י ליועץ בכיר של ג'ו יואן-ג'יאנג, שהפיל לבסוף את שושלת יואן, ייסד את שושלת מינג, והפך לקיסרה הראשון. ליו ג'י נשאר דמות קרובה מאוד לקיסר עד שאדם שליו ג'י סירב למנות אותו למשרה בכירה הכפיש את ליו ג'י באוזני השליט. הוא פיטר את ליו ג'י. זמן קצר אחר כך חלה המשורר ומת בגיל 63. יש חוקרים הסבורים שהורעל בידי הקיסר.

גשם סתיו

גֶשֶׁם סֶתוֹ, גֶשֶׁם סֶתוֹ,
מְחוּץ לַחֲלוֹן מְלַחֵשׁ לְעֵצְמוֹ עֵץ צִפְצָפָה
מְקִיץ מְחֵלוֹם, יָרַח בְּמִרְפֶּסֶת הַרִיקָה,
אוֹר הָעֵשְׂשִׁית רָךְ, הַלֵּילָה קָר.
קָר הַלֵּילָה, קָר הַלֵּילָה,
קָרִים אֲגִלֵי הַטַּל, פָּרַח הַלוֹטוֹס קָמַל.

עצים אדומים

עֵצִים אֲדָמִים, עֵצִים אֲדָמִים,
מְעֵטְרִים אֶת הָאֶפֶק בְּשִׁקִיעַ הַסְּתוּיִת.
עֶרְפֶּל חוֹר, עֵשֶׁב יָבֵשׁ, הָעֶרֶב יוֹרֵד.
אֲגַל טַל קָר, צָרְצוֹר הַצִּיקָדָה – נִשְׁבֵּר הַלֵּב.
הַלֵּב נִשְׁבֵּר, הַלֵּב נִשְׁבֵּר,
מְדַרְגוֹת הָאֶרְמוֹן יִכְסוּ כְּפוֹר מְחָר.

וואנג ג'ן-אי (1768-1797) הייתה מדענית ומשוררת במהלך שלטון שושלת צ'ינג (1644-1911). שושלת זו הוקמה בידי בני המנצ'ו והייתה השושלת האחרונה לפני נפילת הקיסרות הסינית. וואנג ג'ן-אי נולדה בנאנג'ינג למשפחה של מלומדים. וואנג ג'ן-אי למדה אסטרונומיה מסבה שהיה מלומד ומושל מחוז, שירה מסבתה, ורפואה, גאוגרפיה ומתמטיקה מאביה. היא אף למדה אומנויות לחימה מאשתו של גנרל מונגולי. כשגדלה וואנג ג'ן-אי, המשיכה בלימודים עצמאיים של אסטרונומיה, מתמטיקה ורפואה וכתבה ספרים פורצי דרך בתחומים אלה. לנשים באותה תקופה לא ניתנה הזדמנות ללמוד את התחומים הללו, ולא היו להן אפשרויות להתקדם מבחינה מקצועית. וואנג ג'ן-אי הייתה מתוסכלת מכך וביקרה בשירה ובכתבים נוספים את החברה בת זמנה. שירה של וואנג ג'ן-אי היו בעיקר מסוגת ה"צה", ועסקו בין השאר בקשייהם של פשוטי העם ושל נשים עובדות, בפער בין עשירים לעניים בחברה ובמראות הטבע. היא מתה כשהייתה בת 29 בלבד. סיבת מותה אינה ידועה.

טללים לבנים

טְלִילִים לְבָנִים, טְלִילִים לְבָנִים,
מְתַגְבְּשִׁים לְכַפּוֹר צַח שְׁחוּצָב בְּעֵצִים
בְּצַמְרוֹת הַעֵצִים עוֹרְבִים נְסַעְרִים
מִבְּעַד לְחֵלוֹן בְּהַמְלָה קוֹרְאִים
קוֹרְאִים בְּהַמְלָה, קוֹרְאִים בְּהַמְלָה,
קָמָה בְּבַהֲלָה, מְסֶךְ הַחֵלוֹם נִקְרָע.